

MINISTARSTVO KULTURE REPUBLIKE HRVATSKE

Uprava za zaštitu kulturne baštine

10000 ZAGREB, Ilica 44, e-mail: rzzindok@uprava-bastine.tel.hr

tel.: 385 /0/1 48 49 444, fax.: 385 /1/ 48 49 445

i

HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD

10000 ZAGREB, Nike Grškovića 23, tel.: 385 /0/1 4684 599

fax.: 385 /0/1 4683 289 e-mail: uprava-grskoviceva@hrz.tel.hr

program stručnog skupa

**“TEHNICKI I TEHNOLOŠKI PROBLEMI U KONZERVIRANJU
I RESTAURIRANJU ZIDNIH SLIKA”**

1-3. prosinca 2000.

Hrvatski restauratorski zavod – Restauratorski centar Ludbreg

petak, 1. prosinca 2000.

	tema	predavaci	trajanje izlaganja (min)
8.00-8.30	<i>podjela slušalica za simultano prevodenje</i>		
8.30-9.00	pozdravni govori	Ferdinand Meder, ravnatelj Hrvatskog restauratorskog zavoda	10
		mr. Franjo Križanic, gradonačelnik grada Ludbrega	10
		Miljenko Domijan, glavni konzervator, pomoćnik ministra kulture Republike Hrvatske	10
9.00-9.15	Organizacija i funkcioniranje službe zaštite spomenika kulture i restauratorske službe u Hrvatskoj, te organizacija i djelatnost Hrvatskog restauratorskog zavoda (HRZ)	Ferdinand Meder	15
9.15-9.30	Struktura i djelatnost Bavorskog zemaljskog zavoda za zaštitu spomenika (Bayerisches Landesamt für Denkmalpflege)	Prof. Erwin Emmerling	15

			(min)
9.30-9.45	Istraživanja stanja zidnih slika u organizaciji Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture Republike Hrvatske	mr. Jagoda Meder	15
9.45-10.00	Struktura radionica Bavarskog zemaljskog zavoda za zaštitu spomenika i djelatnost Odjela za zidno slikarstvo i arhitektonske površine (Abteilung Wandmalerei und Architekturoberfläche)	Jürgen Pursche	15
10.00-10.15	Organizacija i djelatnost Odjela za zidno slikarstvo i mozaik Hrvatskog restauratorskog zavoda	Ivan Srša	15
10.15-10.45	<i>stanka</i>		

TEHNICKI I TEHNOLOŠKI PROBLEMI U KONZERVIRANJU I RESTAURIRANJU ZIDNIH SLIKA

1. Dokumentacija

10.45-11.15 *Mogućnosti vizualne dokumentacije*

1. Fotodokumentacija	Jürgen Pursche	30
2. Graficka dokumentacija	Klaus Klarner	
3. Uzorkovanje		

11.15-12.05	1. Problemi vezani uz fotodokumentiranje zidnih slika	Vidoslav Barac Ivan Srša	15
	2. Problemi izvedbe graficke dokumentacije zidnih slika	mr. Branko Matulic	15
	Graficka dokumentacija i pitanje standardiziranja oznaka	Ivan Srša Ivan Štimac	10
	3. Uzorkovanja i mjerenja <i>in situ</i>	Dragica Krstic	10

12.05-12.20 *rasprava i kratka stanika*

2. Istraživanja

Povijesno-umjetnicka istraživanja

12.20-12.40	Povijesna istraživanja	Dr. Klaus Kratzsch Barbara Schick	20
12.40-12.55	Povijesna i povijesno-umjetnicka istraživanja u sklopu interpretacije i valorizacije nalaza	Ivan Srša	15
13.00-14.30	<i>stanika za rucak</i>		

<i>Restauratorska istraživanja</i>			(min)
14.30-14.50	Tehnike žbuke i slikarske tehnike	Jürgen Pursche	20
14.50-15.05	Istraživanja povijesnih štukatura	Klaus Klarner	15
15.05-15.25	O nekim tehnikama gotickog i baroknog zidnog slikarstva u kontinentalnoj Hrvatskoj i Istri	Egidio Budicin Ivan Srša	20
15.25-15.45	Fenomenologija oštećenja	Jürgen Pursche	20
15.45-15.55	Primjer neuobicajena oštećenja zidne slike	Egidio Budicin	10
15.55-16.15	<i>rasprava</i>		
<i>Prirodnoznanstvena istraživanja</i>			
16.15-16.45	Mogućnosti istraživanja pigmentata i drugih materijala i tvari u slikarskim i umjetničkim tehnikama mikroskopskom metodom	Christina Thieme	30
16.45-17.05	Slikarska tehnika: pigmenti, veziva	Stefan Simon	20
17.05-17.20	Primjeri istraživanja pigmentata na zidnim slikama mikrokemijskim metodama	Dragica Krstic Marijana Fabecic	15
17.20-17.40	<i>rasprava i stanika</i>		
17.40-18.00	Štetni procesi: soli, vlaga (klima)	Stefan Simon	20
18.00-18.15	Dijagnostika vlage kao pretpostavaka uspješne sanacije oslikanog zida	Hrvoje Malinar	15
18.15-18.45	Oštećenja zidnih slika uzrokovana djelovanjem mikroorganizama	Prof. Dr. Karin Petersen	30
18.45-19.00	Mikroorganizmi na zidnim slikama	Doc. Dr. Felicita Briški	15
19.00-19.30	<i>rasprava</i>		
19.30-20.20	video-projekcija: Konzervatorsko-restauratorski radovi na zidnim slikama crkve Sv. Mihajla kraj Stona		45
	<i>rasprava</i>		
21.00	<i>vecera</i>		

subota, 2. prosinca 2000.

8.00-8.30 *podjela slušalica za simultano prevodenje* (min)

3. Metode konzerviranja

8.30-9.00	Osiguranje i ucvršćivanje žbuke	Klaus Klarner Barbara Schick	30
9.00-9.15	Osiguranje i ucvršćivanje podbuhlih žbukanih slojeva	Ivan Srša	15
9.15-9.45	Osiguranje i ucvršćivanje slikanog sloja	Jürgen Pursche Barbara Schick	30
9.45-10.00	Fiksiranje i ucvršćivanje slikanog sloja	Egidio Budicin	15
10.00-10.30	<i>rasprava i stanka</i>		
10.30-10.45	Skidanje i prenošenje zidnih slika	Jürgen Pursche Klaus Klarner	15
10.45-11.00	Skidanje zidnih slika	Ivan Srša	15
11.00-11.30	Cišćenje zidnih slika, reduciranje preslika, te rezultata prethodnih restauratorskih radova: starih retuša i fiksativa koji su relevantni za oštećenja	Johannes Amann Barbara Schick Klaus Klarner	30
11.30-11.40	Uklanjanje preslika do izvornog sloja štuko-dekoracije	Johannes Amann	10
11.40-11.55	Tehnološko-metodološka problematika čišćenja freske od cementne inkrustacije	Tonci Borovac	15
11.55-12.25	Cišćenje zidnih slika	Jürgen Pursche Barbara Schick	30
12.25-12.40	Prijedlog čišćenja (desalinizacije) neprozirnog taloga klorida i nitrata s lica zidnih slika	Egidio Budicin	15
12.40-13.00	Provjeravanje konzervatorske metodike	Stefan Simon	20
13.00-13.20	<i>rasprava</i>		
13.30-15.00	<i>stanka za rucak</i>		
15.00-16.30	workshop <i>in situ</i> – za predavace u Vjencaonici i/ili u kapeli Sv. Križa u dvorcu Batthyany (čišćenje zidnih slika i odstranjivanje preslika – mehanickim i kemijskim nacinom) razgledavanje Restauratorskog centra Ludbreg ili grada Ludbrega – za ostale sudionike		
16.30-17.00	<i>stanka</i>		

17.00-18.30 workshop *in situ* – za predavace
u Vjencaonici i/ili u kapeli Sv. Križa u dvorcu Batthyany
(primjena suvremenih materijala za ucvršćivanje slikanog i žbuknog sloja)

razgledavanje Restauratorskog centra Ludbreg ili grada Ludbrega – za ostale sudionike

18.30-19.00 *stanka*

4. Prezentacija

(min)

1. Žbuka

19.00-19.15	Tehnicka integracija lakuna na žbukanim površinama	Stefan Simon	15
19.15-19.30	Tehnicka integracija lakuna na žbukanim površinama	Egidio Budicin Ivan Srša	15
19.30-19.40	Estetska integracija restauriranih dijelova žbuke	Jürgen Pursche	10
19.40-19.50	Estetska integracija restauriranih dijelova žbuke	Ivan Srša	10

2. Zidne slike

19.50-20.05	Mogućnosti slikanog retuša zidnih slika	Jürgen Pursche	15
20.05-20.20	Mogućnosti slikanog retuša zidnih slika	Egidio Budicin Ivan Srša	15

3. Štuko

20.20-20.40	Mogućnosti retuša i integracije izvorne štuko-dekoracije <i>rasprava</i>	Johannes Amann Klaus Klarner	20
--------------------	---	---------------------------------	----

21.00 *vecera*

nedjelja, 3. prosinca 2000.

- ekskurzija (za predavace)**

8.30 polazak na ekskurziju:
zidne slike u kapeli Sv. Jelene u Šenkovcu

11.00 *završetak strucnog skupa*